

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.743/2016/7/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Török Tamás ügyvéd (fél címe 4.) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a Lajer Ügyvédi Iroda (**I. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Lajer Zsolt ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a **felszámoló neve (felszámoló címe**, ügyintéző: **felszámolóbiztos neve** felszámoló biztos) által képviselt **II. rendű alperes neve „f.a.”** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indult perében - melybe a felperes pernyertessége érdekében a dr. Török Tamás ügyvéd (fél címe 4.) által képviselt **Felperesi beavatkozó (felperesi beavatkozó címe)** beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2016. március 11. napján meghozott 4.P.24.835/2015/08. számú ítélete ellen a felperes 11. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 6.000 (hatezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 18.800 (tizennyolcezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: az I. rendű alperes mint hitelező és a II. rendű alperes mint adós között 2010. szeptember 21. napján létrejött hitelszerződés, valamint a felperes mint készfizető kezes és az I. rendű alperes, mint hitelező között 2010. szeptember 21. napján létrejött készfizető kezességi szerződés érvénytelen az alakítás megsértése, a szerződés jóerkölcsbe ütközése, illetőleg a kezességi szerződés a járulékok szabályai miatt is.

Az I. és II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 3.000.000 forint + áfa, összesen 3.810.000 forint, a II. rendű alperesnek pedig bruttó 1.500.000 forint perköltséget. Felhívta a felperest, hogy állami adóhatóság külön felhívása alapján, az ott közölt módon és határidőben fizessen meg 1.500.000 forint eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában a Pp. 123. §-ára és a BDT2005.1448 számú jogesetre utalással kifejtette, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei hiányoznak, ezért a felperes perlési jogosultságát nem találta megállapíthatónak. Erre tekintettel a szerződések érvénytelenségét érdemben nem vizsgálta.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérve akként, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 235.147 forint tőke és ebből 204.294 forint után 2013. december 24. napjától, míg 30.853 forint után 2014. június 6. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat, továbbá az alpereseket egyetemlegesen perköltség megfizetésére. Másodlagosan azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és kötelezze az elsőfokú bíróságot a teljesítés iránti kereset érdemi elbírálására, valamint egyetemlegesen kötelezze az alpereseket perköltség fizetésére.

Fellebbezésének indokolásában a Pp. 247. §-ának (1) bekezdésére és 146. §-ának (5) bekezdés d) pontjára hivatkozással előadta, hogy a másodfokú eljárás keretében jogosult a keresetlevélben előterjesztett megállapítás iránti kereset helyett marasztalás iránti keresetet előterjeszteni. Továbbra is a keresetlevélben felhozott érvénytelenségi okokra hivatkozott. Kifejtette, hogy tévedett az elsőfokú bíróság abban, hogy az inkasszált 235.147 forint összeget jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti az I. rendű alperestől, a felek között ugyanis szerződéses jogviszony áll fenn, így a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására nem kerülhet sor. Az I. rendű alperes a Ptk. 237. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az érvénytelen készfizető kezességi szerződés alapján hozzá befolyt összeget neki visszaszolgáltatni. Elsődleges kérelme tehát arra irányul, hogy a másodfokú bíróság bírálja el érdemben a teljesítés iránti marasztalási kereseti kérelmét a másodfokú eljárás keretében. Ha a másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a másodfokú bíróság a perorvoslati eljárás keretében vizsgálja meg érdemben először a keresetet - mivel ezáltal elzárná a peres feleket a jogorvoslati joguk gyakorlásától - úgy az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kell helyezni.

Fellebbezési ellenkérelmében az I. rendű alperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltség fizetésre kötelezését kérte a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

Kifejtette, hogy a felperes által hivatkozott érvénytelenségi okok nem állnak fenn, e körben az elsőfokú eljárásban előadottakat tartotta fenn. Egyebekben hivatkozott arra, hogy az 1/2010. PK vélemény 5. pontja szerint a bíróság a szerződést érvényessé is nyilváníthatja, amely egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával. Eerre tekintettel azt kérte, hogy amennyiben az ítélet az érvénytelenségi okok bármelyikének fennállását megállapítja, a szerződést nyilvánítsa érvényessé. Kifejtette, hogy a felperes másodlagos fellebbezési kérelme nem világos, abból nem tűnik ki, hogy az ítélet hatályon kívül helyezését mire alapítja. A felperesnek nem elég önmagában a határozat hatályon kívül helyezését kérnie, hanem pontosan meg kell jelölnie, hogy a megállapított tényállást mely részben tartja okszerűtlennek vagy iratellenesnek, így a másodfokú bíróságnak a Pp. 235. § (1) bekezdésének megfelelő fellebbezés előterjesztésére kell felhívnia a felperest.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmét elutasította. Ezzel a felperes lényegében egyetértett, ezért az ítélet elleni fellebbezésében keresetét módosította, és megállapítás helyett immár az I. rendű alperes marasztalását kérte. A pénz fizetésre kötelezés iránti igényének jogcíme a Ptk. 237. §-a volt, vagyis lényegében a szerződéskötés előtt fennállott helyreállítását kívánta. Ennek feltétele azonban az volt, hogy a szerződések általa állított érvénytelenségét sikerrel bizonyítsa.

Fellebbezésében a felperes indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, amennyiben az e körben szükséges bizonyítás terjedelme a másodfokú eljárás kereteit meghaladja. A felperes másodlagos fellebbezési kérelmének tartalma alapján

egyértelmű, hogy a felperes a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján a bizonyítás másodfokú eljárás kereteit esetleg meghaladó terjedelme miatt kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, ezért - az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal szemben - a fellebbezés hiányai pótlásának a Pp. 235. §-ának (2) és 240. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt helye.

A másodfokú bíróság tehát a felperes fellebbezését érdemben vizsgálta, és megállapította, hogy a kereset érdemi elbírálása érdekében további bizonyításra nincs szükség, mert felperes által eddig rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékok alapján az ügy eldönthető. Ezért az ítélet felperes által kért hatályon kívül helyezésének nem volt oka. A másodfokú bíróság aaptalannak találta a felperes fellebbezésében a jogorvoslati jog sérelmével kapcsolatos aggályokat is, mivel e Pp. 253. § (3) bekezdésének (1) mondata kimondja, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott. A jogalkotó szándékai szerint tehát a másodfokú bíróság eljárását nem korlátozza az, hogy döntése ellen az elsőfokú ítélettel nem érintett kérdések tekintetében hozott rendelkezések tekintetében sincs helye jogorvoslatnak. Erre és a további bizonyítási eljárás szükségtelenségére figyelemmel a másodfokú bíróság a felperes pénz fizetésre kötelezés iránti kérelmét érdemben bírálta el az alábbiak szerint.

A felperes a közöttte és az I. rendű alperes, valamint az I. és II. rendű alperes között létrejött szerződések érvénytelenségét az alakszerűség megsértése miatti érvénytelenségre alapította elsősorban. A Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése értelmében szerződést szóban, írásban, vagy ráutaló magatartással is lehet kötni. A Ptk. felperes által hivatkozott 217. §-ának (1) bekezdése azonban valóban kimondja, hogy az alakszerűség megsértésével kötött szerződés semmis. A Ptk. 272. §-ának (2) bekezdése a felperes és az I. rendű alperes által kötött készfizető kezességi szerződésre, míg a Ptk. 522. §-ának (2) bekezdése az I. és a II. rendű alperes által kötött bankhitelszerződésre rendel el írásbeli alakot.

A felperes azonban a keresetlevél mellékleteként maga csatolta be a teljes bizonyítóerejű magánokiratba, illetve közokiratba foglalt szerződéseket. A szerződések tehát nem szóban, és nem is ráutaló magatartással, hanem írásban jöttek létre, ezért a jogszabály által megkívánt írásbeli alak hiánya miatti érvénytelenség fel sem merülhetett. A Ptk., a Hpt. és a Ctv. felperes által e körben hivatkozott egyéb rendelkezései a képviseleti jogra vonatkoznak, ezek egyike sem rendelkezik azonban arról, hogy a képviseleti jogosultság hiányának, vagy szabálytalanságának jogkövetkezménye a szerződés érvénytelensége lenne. Ez az adott esetben legfeljebb az alperesek képviseletében eljáró, szerződéseket aláíró személyek Ptk. 221. §-a szerinti álképviselői minőségét eredményezhetné, ennek jogkövetkezménye azonban az I. rendű alperes Ptk. 221. §-ának (1) bekezdése szerinti jóváhagyó nyilatkozatára (3. sorszámú ellenkérelem 2. pont utolsó bekezdés) is tekintettel nem az érvénytelenség. Mindezek alapján a felperes által állított elsődleges érvénytelenségi ok fennállását a másodfokú bíróság nem látta megállapíthatónak.

A felperes másodlagosan hivatkozott a szerződések jóerkölcsbe ütközésére. A Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése szerint a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződés valóban semmis. E rendelkezés alkalmazása kapcsán kialakult bírói gyakorlat azonban egyértelmű abban a tekintetben, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütközése kizárólag akkor állapítható meg, ha maga a szerződéssel elérni kívánt cél, illetőleg az ennek érdekében vállalt szerződéses szolgáltatás ütközik a társadalom által általánosan elfogadott erkölcsi normákba. A perbeli esetben egy kezességi szerződésről és egy hitelszerződésről volt szó. E szerződések a Ptk. kötelmi különös részében külön is szabályozott,

nevesített szerződés típusok, amire a megkötött szerződésekben kifejezett utalnak a felek. E tény tehát önmagában cáfolja azt, hogy bármelyik szerződés jóerkölcsbe ütköző lenne. Egyébként pedig a hitelszerződés célja és a vállalt szerződéses szolgáltatás lényege az, hogy a hitelező hitelkeret tart az adós rendelkezésre, a készfizető kezesség pedig egy helytállási kötelezettségvállalás valamely más személy tartozásáért. Jelen társadalmi viszonyaink között e szerződéses célok semmiképpen nem tekinthetők nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek. Minderre tekintettel a másodfokú bíróság a szerződések érvénytelenségét megállapítani nem tudta, így a Ptk. 237. §-ára alapított pénz fizetésre kötelezés iránti módosított kereseti kérelem is alaptalan volt, ezért azt a másodfokú bíróság elutasította.

A felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-a alapján perköltséget is köteles fizetni a fellebbezési eljárásban ellenkérelmet előterjesztő I. rendű alperesnek. Ennek összegszerűségét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján a felperes által a fellebbezésben vitássá tett 235.147 forintból kiindulva állapította meg. A pervesztes felperes az Itv. 73. §-ának (4) bekezdése és a költségmentességnek a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 18.800 forint fellebbezési illetéket megfizetni külön felhívásra az állam javára.

, 2016. október 25.

. Höbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: